

zwanger te gaan van de vrees niet anders te zijn dan copïisten. Maar wèl moet natuurlijk hetgeen de kunstenaar ziet en wil weergeven „passer par notre coeur avant notre main”; want het is „l'intelligence qui dessine, mais le coeur qui modèle.” Dan echter kan hij heusch nog genoeg originaliteit ten toon spreiden, zonder die bewust en opzettelijk te zoeken.

In de beeldende kunsten moet de leerling vóór alles beginnen met zich in verbinding te stellen met de natuur; en eerst wanneer hij daardoor groote kracht zal verworven hebben, is het oogenblik gekomen hem te verwijzen naar de antieken. Want verkeerd is het, beginnelingen die antieken ter navolging te geven; zij moeten er niet mede *b e g i n n e n* maar *e i n d i g e n*, anders toch zullen zij slechts plagiaten leveren in plaats van de natuur te leeren weergeven naar eigen aanschouwing en doorvoeling en niet anders doen dan domweg die antieken herhalen, zonder er zelfs het ware wezen en den waren inhoud van te beseffen. Een zoodanige „mourra viel écolier, il ne mourra pas homme”.

De jeugdige kunstenaar beginne dus noch met nabootsing, noch met gewilde oorspronkelijkheid, maar met eerbiedige natuurstudie; want deze is het, die de antieken tot hun grootheid bracht. De natuur is ten slotte alles; uit haar putten en ontleenen wij, wij zelven vinden niets uit en brengen niets geheel uit onszelven voort. De natuur is de bron van alle schoonheid, en „l'artiste qui a su se rapprocher d'elle, ne transmet que ce qu'elle lui a révélé”. Dit geldt voor de beeldende kunst, maar voor de litteraire zal het volgens Rodin wel hetzelfde zijn: hij verklaart zich op dat gebied onbevoegd tot oordeelen, maar voor zichzelf is hij verzekerd dat ook voor de literatuur dezelfde wet zal gelden.

Nimmer moet de kunstenaar der natuur geweld willen aandoen. De beeldhouwer b.v. moet aan zijn modellen geen gekunstelde houdingen geven en ze niet behandelen als poppen, die men interessante houdingen doet aannemen, want dan loopt hij groote kans werken zonder leven en vol gemaaktheid voort te brengen *). De bewegingen moet hij liever naar het leven betrappen, zonder er dwang aan op te leggen. Ik neem mijn modellen waar, zegt Rodin, maar ik dwing ze niet tot gezochte posen; ik laat ze vrij in mijn atelier rondgaan als ongeteugelde paarden en merk dan op wat er bij hen valt waar te nemen.

Bij dien geest en voorkeur is het begrijpelijk, dat Rodin een zoo groote bewondering koesterde voor de danseressen van koning Sisowath uit Cambodja, toen dezen in 1906 naar Frankrijk overkwamen en onder leiding van diens dochter Samphondry dansuitvoeringen ten beste gaven.

*) Zoo ook zegt hij ergens van den genialen Vermeer, dat van hem „un intérieur c'est de la peinture cubique. L'atmosphère y est, et le volume exact des objets; on a respecté la place des objets; le peintre actuel les fait poser, les arrange”.